

UJEDINJENI
NARODI

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-T

Datum: 16. srpnja 2010.

Izvornik: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudac Alphons Orie, predsjedavajući
sudac Uldis Ķiniš
sutkinja Elizabeth Gwaunza

Tajnik: g. John Hocking

Odluka od: 16. srpnja 2010.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA U VEZI SA GOTOVININIM ZAHTJEVOM ZA UVRŠTAVANJE
DOKAZA BEZ POSREDSTVA SVJEDOKA**

Tužiteljstvo

g. Alan Tieger

Obrana Ante Gotovine

g. Luka Mišetić
g. Gregory Kehoe
g. Payam Akhavan

Obrana Ivana Čermaka

g. Steven Kay, QC
gđa Gillian Higgins

Obrana Mladena Markača

g. Goran Mikuličić
g. Tomislav Kuzmanović

DOSADAŠNJI TIJEK POSTUPKA

1. Gotovinina obrana je 19. travnja 2010. godine dostavila Zahtjev u kojem traži da se 14 dokumenata navedenih u priloženom Dodatku A uvrsti u dokaze bez posredstva svjedoka (dalje u tekstu: Zahtjev).¹ Tužiteljstvo je 3. svibnja 2010. godine dostavilo odgovor, u kojem kaže da se ne protivi prihvaćanju dokumenata koji su navedeni pod brojevima od 1 do 11 u Dodatku A Zahtjevu i traži da se, zajedno s tih jedanaest dokumenata, prihvati i cjelokupan spis predmeta na koji se odnosi stavka br. 8 (dalje u tekstu: Odgovor tužiteljstva).² Tužiteljstvo je, osim toga, izrazilo svoje protivljenje uvrštavanju u dokaze stavaka pod brojevima od 12 do 14.³ Gotovinina obrana je 4. svibnja 2010. godine zatražila dopuštenje za podnošenje replike na Odgovor tužiteljstva (dalje u tekstu: Zahtjev za odobrenje za podnošenje replike).⁴ Tužiteljstvo je 6. svibnja 2010. godine dostavilo prigovor na Zahtjev za dopuštenje za podnošenje replike.⁵ Istoga dana, 6. svibnja 2010. godine, Gotovinina obrana je dostavila novi odgovor u prilog Zahtjevu za dopuštenje za podnošenje replike (dalje u tekstu: Novi odgovor).⁶ Vijeće je istoga dana odobrilo Zahtjev za dopuštenje za podnošenje replike i o tome neformalnim putem obavijestilo stranke u postupku. Tužiteljstvo je 7. svibnja 2010. godine dostavilo novi podnesak u kojem odgovara na Novi odgovor (dalje u tekstu: Podnesak tužiteljstva).⁷ Istoga dana, 7. svibnja 2010. godine, Gotovinina obrana je odgovorila na Podnesak tužiteljstva (dalje u tekstu: Odgovor na Podnesak tužiteljstva).⁸ Gotovinina obrana je 10. svibnja 2010. godine dostavila repliku u prilog Zahtjevu i povukla stavku

¹ Gotovinin Zahtjev za uvrštavanje dokaza bez posredstva svjedoka, 19. travnja 2010., par. 1, Dodatak A.

² Odgovor tužiteljstva na Gotovinin Zahtjev za uvrštavanje dokaza bez posredstva svjedoka podnijet 19. travnja 2010. godine, 3. svibnja 2010., par. 1-4, 6, Dodatak A.

³ Odgovor tužiteljstva, par. 1, 5-6.

⁴ Zahtjev Gotovinine obrane za dopuštenje za podnošenje replike na Odgovor tužiteljstva na Gotovinin Zahtjev za uvrštavanje dokaza bez posredstva svjedoka, 4. svibnja 2010. godine.

⁵ Prigovor tužiteljstva na Zahtjev Gotovinine obrane za dopuštenje za podnošenje replike na Odgovor tužiteljstva na Gotovinin Zahtjev za uvrštavanje dokaza bez posredstva svjedoka podnijet 19. travnja 2010. godine, 6. svibnja 2010. godine.

⁶ Odgovor Gotovinine obrane na Prigovor tužiteljstva na Zahtjev Gotovinine obrane za dopuštenje za podnošenje replike, 6. svibnja 2010. godine.

⁷ Podnesak tužiteljstva u vezi s Odgovorom Gotovinine obrane na Prigovor tužiteljstva na Zahtjev Gotovinine obrane za dopuštenje za podnošenje replike, 7. svibnja 2010. godine.

⁸ Odgovor Ante Gotovine na "Podnesak" tužiteljstva od 7. svibnja 2010. godine, 7. svibnja 2010. godine.

14 Zahtjeva (dalje u tekstu: Replika).⁹ Vijeće je 11. lipnja 2010. godine obznanilo svoju odluku da uvrsti u dokaze dokumente koji su u Dodatku A Zahtjevu navedeni pod brojevima 1 do 13 i odbije zahtjev za prihvaćanje cjelokupnog spisa predmeta na koji se odnosi stavka 8, predložena u Odgovoru tužiteljstva, i najavilo pismenu odluku.¹⁰ Istoga dana, stranke su postigle dogovor u vezi sa stavkom 8.¹¹ Vijeće je 12. srpnja 2010. godine od Tajništva neformalnim putem zatražilo da prihvaćenim dokumentima dodijeli brojeve dokaznih predmeta. Tajništvo je istoga dana dostavilo memorandum u kojem prihvaćenim dokumentima dodjeljuje brojeve dokaznih predmeta D2158, D2159, D2160, D2161, D2162, D2163, D2164, D2165, D2166, D2167, D2168, D2169 i D2170.¹²

ARGUMENTI STRANAKA U POSTUPKU

(i) Dokumenti podnijeti bez posredstva svjedoka pod brojevima od 1 do 11

2. Gotovinina obrana tvrdi da se na informacijama sadržanim u dokumentima koji su u Zahtjevu navedeni pod brojevima 1 do 11 temelji dokazni predmet D1783, kao i da je Vijeće zatražilo te informacije.¹³ Gotovinina obrana tvrdi da se iz tih dokumenata vidi da su vođene istrage o leševima nađenim tijekom operacije "Oluja" i poslije nje, u slučajevima kada su postojale osnove za pokretanje istrage.¹⁴ Gotovinina obrana želi te dokumente predložiti kao dokaze kako bi opovrgnula tvrdnju tužiteljstva da je MUP u Zagrebu donio odluku (dokazni predmet D235) da se izvrši asanacija svih otkrivenih tijela, bez istrage.¹⁵

⁹ Replika u prilog Gotovininom Zahtjevu za uvrštavanje dokaza bez posredstva svjedoka od 19. travnja 2010. godine, 10. svibnja 2010. godine, par. 23.

¹⁰ T. 28983-28984.

¹¹ T. 28984-28986, 29005-29007.

¹² *Corrigendum* Internog memoranduma: Dodjela brojeva dokaznih predmeta u skladu s usmenom odlukom od 11. lipnja 2010. godine, 12. srpnja 2010. godine.

¹³ Zahtjev, Dodatak A; v. T. 24115.

¹⁴ Zahtjev, Dodatak A.

¹⁵ *Ibid.*

3. Tužiteljstvo se ne protivi prihvaćanju tih jedanaest dokumenata.¹⁶

(ii) Dokument podnijet bez posredstva svjedoka 12

4. Gotovinina obrana tvrdi da je u prijevodu Službe za konferencijske i jezične usluge Međunarodnog suda (dalje u tekstu: CLSS) dokaznog predmeta P461 riječ "tobože" netočno povezana s pogrešnom riječi.¹⁷ Gotovinina obrana traži prihvaćanje dokumenta pod brojem 12, znanstvenog članka (dalje u tekstu: Članak riječi "tobože") kako bi se proširila rasprava u vezi s uporabom izraza "tobože".¹⁸ Zbog toga što je tek po završetku izvođenja dokaza timova obrane Vijeće CLSS-u 20. siječnja 2010. godine naložilo da provjeri određene dijelove dokaznog predmeta P461 u kojima je upotrijebljena riječ "tobože", a CLSS potom dostavio prijevod, Gotovinina obrana tvrdi da bi joj trebalo dopustiti da dostavi dodatne relevantne dokaze kao odgovor na CLSS-ov prijevod.¹⁹ Gotovinina obrana također ističe da dokument pod brojem 12 nije sastavljen za potrebe postupka na Međunarodnom sudu, tako da je prihvatljiv prema pravilu 89(C) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).²⁰

5. Tužiteljstvo se u odgovoru protivi prihvaćanju dokumenta pod brojem 12 obrazlažući da nema opravdanje za ponovno izvođenje dokaza obrane kako bi se taj članak predložio kao dokaz u ovoj fazi postupka.²¹ Tužiteljstvo dodaje da je Gotovinina obrana, ako želi izvesti dokaze u vidu znanstvene analize ili vještačenja, trebala izvesti svjedoka u vezi s tim pitanjem tijekom glavnog izvođenja dokaza obrane.²² Tužiteljstvo osporava i dokaznu vrijednost tog članka.²³

¹⁶ Odgovor tužiteljstva, par. 1-2, 6.

¹⁷ Replika, par. 21.

¹⁸ Zahtjev, Dodatak A.

¹⁹ Replika, par. 22.

²⁰ *Ibid.*

²¹ Odgovor tužiteljstva, par. 5.

²² *Ibid.*

²³ *Ibid.*

(ii) Dokument podnijet bez posredstva svjedoka 13

6. Stavka 13 sadrži niz naredbi na koje se svjedok Theunens poziva u svom izvještaju vještaka (dokazni predmet P1113).²⁴ Gotovinina obrana tvrdi da je riječ o dokumentu na koji se i svjedok Theunens i tužiteljstvo pozivaju kako bi potkrijepili svoje optužbe protiv Gotovine.²⁵ Gotovinina obrana tvrdi da je Vijeće dužno pregledati taj dokument kako bi utvrdilo potkrepljuje li on zaključak svjedoka Theunensa.²⁶ Gotovinina obrana također tvrdi da se dopuštanjem stava da se svaka stavka izvještaja svjedoka Theunensa koja nije izričito osporavana tijekom unakrsnog ispitivanja smatra uvrštenom u dokaze, teret dokazivanja neprimjereno prebacuje na optuženog.²⁷

7. Tužiteljstvo tvrdi da se obrana nije pozvala na ovaj dokument ni tijekom svjedočenja svjedoka Theunensa ni tijekom glavnog izvođenja svojih dokaza.²⁸ Tužiteljstvo, osim toga, tvrdi da je Gotovinina obrana taj dokument, ako ga predlaže kao dokaz u svrhu diskreditacije svjedoka, mogla i trebala predočiti tom svjedoku i predložiti ga kao dokaz tijekom unakrsnog ispitivanja svjedoka Theunensa.²⁹

(iv) Dokument podnijet bez posredstva svjedoka 8 – "protudokazi" tužiteljstva

8. U vezi s dokumentom pod brojem 8, tužiteljstvo predlaže da se u spis uvrsti cjelokupan spis tog predmeta, koji uključuje dokument koji je Gotovinina obrana predložila kao stavku 8, pa makar i kao "protudokaz".³⁰ Tužilaštvo tvrdi da je taj spis relevantan za pobijanje tvrdnje Gotovinine obrane da su se provodile istrage.³¹ Prema riječima tužiteljstva, ti protudokazi pokazuju da je pregled izvršen 8. kolovoza 1995.

²⁴ Zahtjev, Dodatak A.

²⁵ Replika, par. 12.

²⁶ Replika, par. 12 (fusnota 11), 15.

²⁷ Replika, par. 13-14.

²⁸ Odgovor tužiteljstva, par. 5.

²⁹ *Ibid.*

³⁰ Odgovor tužiteljstva, par. 3-4, 6.

³¹ Odgovor tužiteljstva, par. 4.

godine, ali poslije njega nisu poduzeti nikakvi koraci do 2006. godine, kada je spis zapravo otvoren.³²

9. Gotovinina obrana se u odgovoru protivi podnošenju cjelokupnog tog spisa.³³ Gotovinina obrana tvrdi da jednostavno nema što "pobijati", zato što se sve stranke slažu da je pregled izvršen 8. kolovoza 1995. godine.³⁴ S obzirom na to da Gotovinina obrana ne iznosi druge tvrdnje u vezi s istragom, ostatak tog spisa je nebitan za Zahtjev.³⁵ Gotovinina obrana, osim toga, tvrdi da tužiteljstvo ni ne pokušava zadovoljiti kriterije za prihvaćanje protudokaza.³⁶

(v) Dodatni argumenti

10. U Odgovoru na Podnesak tužiteljstva, Gotovinina obrana traži da Vijeće odbaci Podnesak tužiteljstva jer su njegovim podnošenjem prekršeni pravilo 126bis Pravilnika i raniji nalog Vijeća strankama u postupku.³⁷ Osim toga, Gotovinina obrana traži da Vijeće opomene tužiteljstvo i da poštuje raniji usmeni nalog Vijeća u skladu s pravilom 126bis Pravilnika.³⁸

MJERODAVNO PRAVO

11. Prema pravilu 89(C) Pravilnika, Vijeće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost.

³² Odgovor tužiteljstva, par. 3.

³³ Replika, par. 5.

³⁴ Replika, par. 5, 7.

³⁵ Replika, par. 5.

³⁶ Replika, par. 7.

³⁷ Odgovor na podnesak tužiteljstva, par. 2-4.

³⁸ Odgovor na podnesak tužiteljstva, par. 4.

12. Pravilom 85(A)(iii) Pravilnika regulirano je izvođenje protudokaza. U praksi Žalbenog vijeća je utvrđeno da se protudokazi moraju odnositi na neko značajno pitanje proizašlo iz konkretnog dokaza odbrane i koje se nije realno moglo očekivati.³⁹ Tužiteljstvo ne može izvoditi protudokaze samo zato što su iznijeti dokazi koji proturječe njegovoj tezi,⁴⁰ ili kako bi poduprlo dokaze izvedene tijekom glavnog izvođenja dokaza.⁴¹

RASPRAVA

13. Za početak, Vijeće u vezi s dva podneska od 7. svibnja 2010. godine podsjeća stranke u postupku na ispravni postupak podnošenja odgovora i replika predviđen pravilom 126*bis* Pravilnika. Nadalje, uvjet traženja dopuštenja Vijeća prije podnošenja replike ne smije se zaobilaziti tako što će se oni nazvati "podnescima" ili "dodacima". Vijeće smatra da je davanjem tih smjernica riješilo po zahtjevima iz Odgovora na Podnesak tužiteljstva.

14. Na dokumentima pod brojevima od 1 do 11 iz Dodatka A Zahtjevu temelji se dokazni predmet D1783 i Vijeće je pokazalo interes za te dokumente.⁴² Iz tog razloga, Vijeće će iznimno razmotriti njihovo uvrštavanje u dokaze u ovoj fazi postupka, tj. poslije završetka izvođenja dokaza Gotovinine obrane. Ti dokumenti Vijeću pružaju dodatne informacije u vezi s opsegom istraga koje su provedene po otkrivanju leševa tijekom i poslije operacije "Oluja". Budući da su te informacije dio istražnih spisa u vezi

³⁹ *Tužitelj protiv Delalića i drugih*, predmet br. IT-96-21-A, Presuda, 20. veljače 2001. godine (dalje u tekstu: Drugostupanjska presuda u predmetu *Čelebići*), par. 273. Ta definicija je prihvaćena u brojnim slučajevima, između ostalog, nedavno u *Tužitelj protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Daljnja odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza u postupku pobijanja i za ponovno otvaranje dokaznog postupka tužilaštva, 27. mart 2009., povjerljivo, 27. ožujka 2009. godine, par. 95 (s drugim referencama koje se navode u toj odluci).

⁴⁰ Drugostupanjska presuda u predmetu *Čelebići*, par. 275.

⁴¹ *Tužitelj protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-94-14/2-T, T. 26647. V. također *Tužitelj protiv Galića*, br. IT-98-29-T, Odluka o protivdokazima u postupku pobijanja, 2. travnja 2003., str. 3, i *Tužitelj protiv Mrkšića i drugih*, predmet br. IT-95-13/1-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje dokaza u postupku replike, povjerljivo, 28. prosinca 2006., par. 4.

⁴² T. 24115.

s događajima o kojima u D1783 izvještava Policijska uprava šibenska, Vijeće zaključuje da su dokumenti koji se navode pod brojevima od 1 do 11 relevantni i da imaju dokaznu vrijednost.

15. Prijevod određenih dijelova dokaznog predmeta P461 (dalje u tekstu: Brijunski transkript) u kojima se koristi riječ "tobože" završen je tek nedavno.⁴³ Iz tog razloga, Vijeće će iznimno razmotriti mogućnost uvrštavanja u dokaze dokumenta koji je u Dodatku A Zahtjevu naveden pod brojem 12 u ovoj fazi postupka, tj. poslije završetka izvođenja glavnog dokaza Gotovinine obrane. Dokument pod brojem 12 je znanstveni članak koji nije sastavljen za potrebe postupka na Međunarodnom sudu, tako da Vijeće zaključuje da je njegovo prihvaćanje regulirano pravilom 89(C) Pravilnika. Taj članak pruža dodatne kontekstualne informacije koje će Vijeću pomoći u razumijevanju uporabe riječi "tobože". Vijeće je svjesno da taj članak ne govori konkretno o uporabi riječi "tobože" u kontekstu Brijunskog transkripta, ali zaključuje da on pruža pouzdani znanstveni uvid. Iz tih razloga, Vijeće zaključuje da je dokument pod brojem 12 relevantan dokument koji ima dokaznu vrijednost. Vijeće, osim toga, naglašava da prihvaćanje tog dokumenta ne govori ništa o eventualnoj težini koju bi Vijeće na kraju tom dokumentu moglo pridati.

16. U vezi sa stavkom pod brojem 13 iz Dodatka A Zahtjevu, Vijeće podsjeća na svoje ranije smjernice u vezi s izvještajem o vještačenju, dodatkom i iskazom svjedoka Theunensa (dalje u tekstu: Odluka i smjernice).⁴⁴ U njima je Vijeće uzelo u obzir duljinu, široki opseg i složenost izvještaja o vještačenju i dodatka tom izvještaju.⁴⁵ Dokumenti na kojima se temelji taj izvještaj također su brojni. U Odluci i smjernicama, Vijeće je pozvalo obranu da se obrati Vijeću u vezi s eventualnim pitanjima o dokumentima na koje se upućuje u izvještaju vještaka Theunensa.⁴⁶ S obzirom na opseg tog izvještaja i spremnost Vijeća da obrani izađe u susret pozivajući na dostavljanje podnesaka u vezi s

⁴³ V. T. 28485-28488.

⁴⁴ Odluka i smjernice u vezi s izvještajem vještaka, dodatkom i svjedočenjem Reynauda Theunensa, 17. studenog 2008. godine.

⁴⁵ Odluka i smjernice, par. 21.

⁴⁶ Odluka i smjernice, par. 22, 31-32.

dokumentima na kojima se taj izvještaj temelji, Vijeće će iznimno razmotriti uvrštavanje stavke 13 u dokaze u ovoj fazi postupka, tj. poslije završetka izvođenja dokaza Gotovinine obrane. Vijeće zaključuje da dokumentacija pod brojem 13 sadrži dodatne informacije o sudjelovanju 134. domobranske pukovnije u akciji "Ljeto '95.". To je relevantno za tvrdnju da je 134. domobranska pukovnija tijekom akcije "Ljeto '95." sudjelovala u činjenju zločina širokih razmjera i da je Gotovina znao za to. Vijeće se također uvjerilo da dokumentacija pod brojem 13, budući da je po srijedi niz vojnih naredbi, ima dokaznu vrijednost.

17. U pogledu prihvaćanja cjelokupnog spisa u vezi sa stavkom 8, Vijeće smatra da činjenica koju tužiteljstvo želi pokazati – to da poslije početnih istražnih radnji na otkrivenim leševima 8. kolovoza 1995. godine ništa nije poduzeto do 2006. godine – nije sporna. To je potvrđeno u sudnici 11. lipnja 2010. godine i sve stranke su se s tim složile. Tužiteljstvo je, osim toga, alternativno predložilo cjelokupan spis kao protudokaz koji pokazuje koje su istražne radnje poduzete u vezi s jednom od žrtava iz Dodatnog objašnjenja tužiteljstva u vezi sa žrtvama. Vijeće je uzelo u obzir tvrdnju tužiteljstva da mu taj spis nije bio dostupan tijekom izvođenja dokaza, ali je zaključilo da tužiteljstvo nije na primjeren način argumentiralo ili pokazalo da su zadovoljeni kriteriji za prihvaćanje protudokaza. U skladu s tim, Vijeće je zaključilo da nema razloga za uvrštavanje u dokaze cjelokupnog spisa u vezi sa stavkom 8.

IZREKA

Iz gore navedenih razloga i temeljem pravila 89(C) Pravilnika, Vijeće

ODOBRAVA Zahtjev;

UVRŠTAVA u dokaze stavke od 1 do 13 u Dodatku A Zahtjevu;

ODBIJA prihvatiti cjelokupan spis predmeta na koji se odnosi stavka 8 kao "protudokaz" tužiteljstva.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a mjerodavan je tekst na engleskom.

/potpis na izvorniku/
sudac Alphons Orié,
predsjedavajući

Dana 16. srpnja 2010.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]